erfocentrum

Verzekeren
en erfelijkheid

Je hebt een erfelijke ziekte en wilt een arbeidsongeschiktheidsverzekering afsluiten. Ben je verplicht je ziekte te melden aan de verzekeraar? Of je wilt een levensverzekering afsluiten, maar weet dat er een erfelijke ziekte in je familie zit. Mag een verzekeraar je vragen erfelijkheidsonderzoek te laten doen? En als je een erfelijke ziekte hebt, krijg je dan altijd een hogere premie?

Erfelijkheid en verzekeren, hoe zit dat nu? Soms laten mensen geen erfelijkheidsonderzoek doen of stellen het uit, omdat ze bang zijn dat ze daarna geen verzekering meer kunnen afsluiten. Deze angst is meestal onterecht. Er is juist heel veel wél mogelijk. Wil je een levensverzekering of een arbeidsongeschiktheidsverzekering afsluiten? Neem dan de tijd en bereid je goed voor. Deze folder helpt je op weg.

Wat mag een verzekeraar?

Verzekeraars moeten zich aan wettelijke regels houden. Deze regels staan in de Wet op de medische keuringen en het Protocol Verzekeringskeuringen van het Verbond van Verzekeraars. Als je een levens- of arbeidsongeschiktheidsverzekering aanvraagt, willen verzekeraars weten of je een grotere kans dan gemiddeld hebt om vroeg te overlijden of om arbeidsongeschikt te worden. Een verzekeraar kan soms vragen hebben over een erfelijke aanleg. Maar een verzekeraar mag niet zomaar alles vragen over erfelijke ziektes, aandoeningen of onderzoeken daarnaar.

Hoe vraag je een verzekering aan?

Als je een levensverzekering of arbeidsongeschiktheidsverzekering aanvraagt, moet je altijd een gezondheidsverklaring invullen. Dit is een lijst met vragen over je gezondheid. Daarnaast mag de verzekeraar soms vragen naar (erfelijke) ziektes of aandoeningen bij jou of in je familie. Of naar de uitslagen van erfelijkheidsonderzoek of preventieve behandelingen. Dit mag alleen bij verzekeringen boven de vragengrens.

Wat is een vragengrens?

De ‘vragengrens’ is belangrijk bij erfelijkheid en verzekeren. De vragengrens is een bedrag dat het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) elke 3 jaar vaststelt. Als je een verzekering wilt boven dit bedrag, mag de verzekeraar vragen naar ernstige onbehandelbare erfelijke aandoeningen. Wil je een verzekering onder dit bedrag? Dan mag de verzekeraar daar niet naar vragen. Met onbehandelbaar bedoelen we dat er op het moment dat je de verzekering afsluit, geen behandeling is voor de erfelijke ziekte en niets de ziekte kan verminderen of vertragen.

Vragengrenzen voor 2022 - 2025

De vragengrenzen gelden vanaf 1 januari 2022 en zijn drie jaar geldig:

- Bij levensverzekeringen € 294.803,-
- Voor het eerste jaar van arbeidsongeschiktheid € 42.745,-
- Voor de volgende jaren van arbeidsongeschiktheid € 28.616,-

Verzekeraars hebben met elkaar afgesproken om nooit vragen te stellen over erfelijke ziektes bij verzekeringsbedragen onder de hierboven genoemde vragengrenzen. En verschillende verzekeraars stellen deze vragen óók niet boven die bedragen. Sommige verzekeraars stellen de aanvullende vragen naar erfelijke ziektes of onderzoeken daarnaar wèl als je een verzekering wilt afsluiten boven de hierboven genoemde bedragen.

Onder de vragengrens

Onder de vragengrens hoef je de verzekeraar niet te vertellen over erfelijke ziektes in je familie, uitslagen van erfelijkheidsonderzoek bij jouzelf en eventuele preventieve behandelingen. Dit is wettelijk vastgesteld voor onbehandelbare erfelijke ziektes. Maar verzekeraars hebben afgesproken om dit voor alle erfelijke ziektes niet te vragen, om te voorkomen dat mensen geen erfelijkheidsonderzoek meer laten doen.
In een gezondheidsverklaring wordt gevraagd naar doktersbezoeken. Kwam je bij een dokter met vragen over erfelijkheid of preventieve behandelingen? Dan mag je deze vragen dus met "nee" beantwoorden.

Boven de vragengrens

Wil je een verzekering boven het bedrag van de vragengrens? Of is de optelsom van alle lopende verzekeringen die je in de afgelopen drie jaar hebt afgesloten hoger dan de vragengrens? Boven de vragengrens mogen verzekeraars wel vragen naar erfelijke ziektes in je familie, naar uitkomsten van erfelijkheidsonderzoek en naar eventuele preventieve behandelingen. Niet alle verzekeraars doen dit ook. Sommige verzekeraars vragen je alleen een gezondheidsverklaring zonder deze erfelijkheidsvragen in te vullen, ook als je een verzekering boven de vragengrens wilt. Andere verzekeraars stellen boven de vragengrens altijd aanvullende erfelijkheidsvragen en/of stellen een medische keuring verplicht.

Medisch advies

De medisch adviseur van de verzekeraar bekijkt jouw aanvraag voor een verzekering. Hij geeft daarna advies aan de verzekeraar. De verzekeraar bepaalt met dit advies of je een verzekering kunt afsluiten.

Ben je door een verzekeraar geweigerd om medische redenen? Dit heeft geen gevolgen voor een volgende aanvraag bij een andere verzekeraar. Deze mag niet vragen of je op basis van medische gronden geweigerd bent bij een andere verzekeraar. Hij mag wel vragen of je afgewezen bent op andere gronden, zoals wanbetaling of fraude.

Het recht om het advies als eerste in te zien

Je hebt het recht om als eerste het advies van de medisch adviseur te krijgen. Dus voordat het advies naar de verzekeraar gaat. Dat moet je wel vooraf in een brief aan de verzekeraar vragen. Geef in deze brief aan dat:

- je het advies alleen als eerste wilt krijgen als je door dat advies bij die verzekeraar geen verzekering kunt afsluiten, of alleen met bepaalde voorwaarden;
- je in dat geval de aanvraag stop zet en het advies niet aan de verzekeraar doorgegeven mag worden;
- je kunt ook vragen of de verzekeraar in dat geval je gegevens vernietigt.

Het nadeel hiervan is wel dat je aanvraag vertraging op kan lopen, omdat de aanvraag bijvoorbeeld niet geautomatiseerd kan verlopen.

Wordt het advies niet doorgegeven aan de verzekeraar? De verzekering wordt dan niet afgesloten en eventuele voorlopige dekkingen vervallen. Je kunt het bij een andere verzekeraar opnieuw proberen. Bij sommige verzekeraars hoef je geen aparte brief te schrijven maar kun je het bovenstaande aangeven op het aanvraagformulier.

Wat is een medische keuring?

Wil je een verzekering boven de vragengrens? Dan kan de verzekeraar je oproepen voor een medische keuring. Soms vraagt de verzekeraar ook om een medische keuring als je antwoorden in de gezondheidsverklaring hier reden voor geven.

Een medische keuring wordt gedaan door een onafhankelijke arts. Vooraf moet de verzekeraar vertellen welke arts de keuring gaat doen en wat deze precies gaat doen. Welke aanvullende vragen de arts stelt, en waar je op gekeurd wordt, hangt af van de hoogte van het bedrag dat je wilt verzekeren. De medisch adviseur van de verzekeraar verzamelt alle medische informatie en geeft een advies aan de verzekeraar. De verzekeraar bepaalt op basis van dit advies of je hier een verzekering kunt afsluiten. En of er extra voorwaarden zijn.

Wat moet je wel melden aan de verzekeraar?

Heb je verschijnselen of klachten van een (erfelijke) ziekte? Of gebruik je medicijnen hiervoor? Dan ben je wettelijk verplicht dit aan de verzekeraar te melden. Bijvoorbeeld medicijnen vanwege een hoog cholesterol bij familiaire hypercholesterolemie. Ook afwijkingen die tijdens preventieve controles gevonden worden moet je melden. Het maakt hiervoor niet uit voor welk bedrag je een verzekering wilt. Krijg je verschijnselen of klachten van de (erfelijke) ziekte terwijl je de verzekering aan het afsluiten bent? Dan moet je deze verschijnselen/klachten meteen aan de verzekeraar doorgeven. Lees de toelichting bij de gezondheidsverklaring altijd goed door.

Wat hoef je *niet* te melden aan de verzekeraar?

Heb je een operatie gehad, krijg je preventieve controles of gebruik je medicijnen om te voorkomen dat je een erfelijke ziekte krijgt? Dit hoef je bij een verzekering onder de vragengrens niet te melden. Deze afspraak is gemaakt in 2017.
Heb je een ziekte door een erfelijke aanleg? En wil je een verzekering onder de vragengrens? Dan moet je de ziekte wel melden, maar hoef je de aanleg niet te melden. Bijvoorbeeld als je kanker krijgt door een erfelijke aanleg. Je moet wel melden dat je kanker hebt (gehad), maar je hoeft niet te melden dat je daar een erfelijke aanleg voor hebt.

Wat mag een verzekeraar niet?

- Een verzekeraar mag je nooit vragen om erfelijkheidsonderzoek te doen.
- Een verzekeraar mag je niet vragen of je ooit bent afgewezen voor een verzekering om medische redenen. Hij mag wel vragen of je afgewezen bent om andere redenen, zoals wanbetaling of fraude.
- Een verzekeraar mag geen medische gegevens opvragen bij bijvoorbeeld de dokter(s) waar je komt zonder dat je daar schriftelijk toestemming voor hebt gegeven.
- Een verzekeraar mag niet zomaar alles vragen. Wat wel en niet mag, staat in de Wet op de medische keuringen en ook in het Moratorium Erfelijkheidsonderzoek en het Protocol Verzekeringskeuringen.

TIPS

- **Wil je een hypotheek met levensverzekering?**

Je kunt ook eerst een levensverzekering afsluiten en daarna pas actief gaan zoeken naar een huis. Dit bespaart kostbare tijd.

- **Geef je dokter toestemming om informatie te geven aan de medisch adviseur van de verzekeraar.**

Geef die toestemming alleen voor de informatie die nodig is voor het afsluiten van de verzekering. Bijvoorbeeld over de erfelijke diagnose en de (preventieve) behandeling of controles. Je hoeft niet je hele medische dossier met de verzekeraar te delen. De medisch adviseur zal ook niet vragen om je hele dossier.

- **Geef aan hoe je werkt aan je gezondheid**

Wil je een verzekering boven de vragengrens? En vraagt de verzekeraar naar je erfelijke aanleg? En heb je ook behandelingen of controles om gezondheidsproblemen van je erfelijke ziekte te voorkomen of te verminderen? Zet dit dan op je gezondheidsverklaring. Je werkt actief aan je gezondheid en veel medisch adviseurs laten dat mee-wegen in hun besluit om je wel of geen verzekering aan te bieden. Zorg samen met je dokter dat je behandelingen en de doelen en effecten ervan duidelijk in je medische dossier staan. Zo kan de dokter snel en gericht antwoord geven op de vragen van de medisch adviseur. →

TIPS

• Begin op tijd met je aanvraag

De voorwaarden om een levensverzekering of arbeidsongeschiktheidsverzekering af te sluiten, verschillen per verzekeraar. Zeker als het gaat om verzekeringen met hoge bedragen. Neem de tijd om de voorwaarden van de verschillende verzekeraars te vergelijken. Zo vind je de voor jou beste verzekering. Je kunt dit ook laten doen door een verzekeringsadviseur.

• Kies een verzekeringsadviseur met ervaring met erfelijkheid

Kies je ervoor om gebruik te maken van een verzekeringsadviseur? Kies dan iemand die ervaring heeft met verzekeringen voor iemand met een erfelijke ziekte of aanleg. Niet alle adviseurs weten hier evenveel van.

Meer informatie

- www.erfelijkheid.nl (Erfocentrum)
- www.vanatotzekerheid.nl (Verbond van Verzekeraars)
- www.verzekeraars.nl/publicaties/longreads/gezondheidsverklaring (Verbond van Verzekeraars)

Heb je nog vragen na het lezen van deze folder? Dan kun je terecht bij de Erfolijn (erfolijn@erfocentrum.nl).

erfocentrum

januari 2022